

Inspiratie voor een geactualiseerde agenda voor de toekomst van jeugdwerk

**Wat crisisvrijwilligers het Rode Kruis leerden
Een pleidooi voor meer kort engagement**

Liesl Keymolen

Inhoud

Inleiding	3
Crisis stimuleert creativiteit	3
Groot succes	3
Anders, sneller communiceren	3
Wat is een crisisvrijwilliger?	3
Maak het geen machine	4
Doorstroming is geen doel	4
Een nieuwe volwaardige vorm van vrijwilligerswerk	4

Inleiding

Dit artikel komt voort uit de inspiratiedag #Jeugdwerkwerkt, dat doorging op donderdag 21 mei 2021. Tien sprekers legden nieuwe vraagstukken voor aan jeugdwerkers en de jeugdwerksector. We blikten terug op hoe het jeugdwerk creatieve oplossingen vond om met een crisis om te gaan, maar keken vooral vooruit naar de kansen voor de toekomst. **Liesl** was één van de sprekers op de inspiratiedag. We vroegen haar, net zoals de andere sprekers op de inspiratiedag, haar vraagstuk in een artikel te gieten. We bundelen deze artikels op ambrassade.be/nl/jeugdwerkwerkt2023. De artikels geven voeding om onze 'agenda voor de toekomst van het jeugdwerk' te actualiseren. Lees er meer over op [de website van De Ambrassade](#).

In maart 2020 werd Liesl Keymolen plots 'projectcoördinator crisisvrijwilligers' van Rode Kruis Vlaanderen. Tot dan was ze verantwoordelijk voor de kadervorming van Jeugd Rode Kruis-vrijwilligers. Maar door de coronacrisis en de eerste lockdown lagen alle jeugdwerkactiviteiten stil door strenge maatregelen. Liesl was dus wel de juiste persoon om een nieuw vrijwilligersconcept te lanceren: crisisvrijwilligers. Wat leerde ze daaruit, voor de toekomst van vrijwilligerswerk en #Jeugdwerkwerkt?

Crisis stimuleert creativiteit

Het Rode Kruis helpt waar nodig, dus toen we vanaf maart 2020 rusthuizen, donorcentra, ... extra helpende handen vroegen omdat heel wat personeel uitviel door corona of mentale druk, moesten we snel een goed antwoord vinden. In de eerste weken van de lockdown hadden we vooral eigen personeel van het Rode Kruis op heel wat logistieke taken gezet. Maar om tegemoet te komen aan alle noden, waren meer mensen nodig. Eerst spraken we onze bestaande vrijwilligers aan. Maar die hadden zich vaak ook al opgegeven voor bijvoorbeeld ziekenvervoer van coronapatiënten, waar nu extra shifts gevuld moesten worden. We staken de koppen opnieuw bij elkaar en bedachten de 'crisisvrijwilligers'. Een totaal nieuw concept voor Rode Kruis, want tot dan werkten we met vaste vrijwilligers, sommigen daarvan met 40 jaar ervaring.

Wat is een crisisvrijwilliger?

Een crisisvrijwilliger is iemand die zich tijdelijk engageert voor een concrete, logistieke taak. Geen verpleegkundige of zorgkundige taken. Die vrijwilliger gaat helpen waar de nood op dat moment het hoogst is.

Groot succes

Via sociale media en pers ging de oproep naar de brede bevolking. Op die oproep kregen we enorm veel reacties. We hadden gehoopt op veel belangstelling, maar zó veel respons verraste enorm. Al snel hadden we 6.000 personen met uiteenlopende profielen die zich tijdelijk wilden engageren. Dit type van kort, concreet engagement bleek aan te trekken. En heel wat mensen bleken flexibel inzetbaar, konden zelfs de volgende dag bijspringen. We konden elke dag bijna alle taken afvinken.

Anders, sneller communiceren

We moesten nu wel een andere manier van werken aannemen. We waren gewend om te werken met vrijwilligers die weten wat er bij vrijwilligerswerk voor Rode Kruis komt kijken en wat er wordt

verwacht. Deze nieuwe crisisvrijwilligers vroegen om een andere, veel snellere communicatie. Elke dag waren er op een andere plek extra shiften nodig. Dus de oproepen gingen last-minute naar buiten en vervolgens moest alles pijlsnel geregeld en gebriefd geraken.

Tijdens de eerste coronagolf deden we heel wat communicatie en administratie manueel. Tegen de tweede golf van het najaar van 2020 hadden we een gelukkig een app. Je taak kiezen in een klik, laagdrempelige registratie, makkelijke invoer van aanbod, automatische e-mails ... Die tool maakte samenwerken met deze enorme groep vrijwilligers efficiënter.

Maak het geen machine

Flows digitaliseren en automatiseren is efficiënt, maar neemt niet weg dat vrijwilligers contact met een echte mens appreciëren en zelfs nodig hebben. Zeker voor nieuwe vrijwilligers en zeker wanneer elkaar in het echt zien niet kan - en je elkaar misschien nooit zal zien. Even bellen, een mailtje vriendelijk beantwoorden en ineens een schouderklopje of een simpele dankjewel geven, inspelen op hun specifieke interesse of talent. We mogen niet onderschatten hoe belangrijk dat is voor dit type vrijwilligers. Crisisvrijwilligers hebben een laagdrempelig aanspreekpunt nodig voor praktische info en alle vragen, vooraf of op een locatie.

“Flows digitaliseren en automatiseren is efficiënt, maar neemt niet weg dat vrijwilligers contact met een echte mens appreciëren en zelfs nodig hebben.”

Doorstroming is geen doel

Een ander voordeel is dat uit die grote groep crisisvrijwilligers bovendien nieuwe vrijwilligers kunnen komen die voor duurzaam engagement kiezen. Met transparante, professionele en gepersonaliseerde communicatie willen we ook deze vrijwilligers een goed gevoel geven bij Rode Kruis. Dit project vergroot dus gericht onze poule voor nieuwe ‘vaste’ vrijwilligers. Maar het is niet de doelstelling om louter te werven voor lang engagement.

Een nieuwe volwaardige vorm van vrijwilligerswerk

Het concept van een tijdelijk engagement werkt, daar ben ik nu van overtuigd, ook buiten crisismomenten. Mensen willen van verschillende ervaringen proeven. Niet iedereen wil zich binden aan één organisatie voor een lange tijd. Dat zie je ook in het jeugdwerk, de leiding van onze Jeugd Rode Kruis-groepen blijft gemiddeld nog xx jaar. Zo’n langdurige inzet is immers niet vanzelfsprekend voor veel jonge mensen.

“Het concept van een tijdelijk engagement werkt. Mensen willen van verschillende ervaringen proeven. Niet iedereen wil zich binden aan één organisatie voor een lange tijd. Dat zie je ook in het jeugdwerk.”

Wij zullen alvast blijven inzetten op kort engagement, voor heel concrete taken, verwachtingen en locaties, als volwaardig alternatief naast langdurige engagementen. Waarbij vrijwilligers mede-eigenaar zijn van hun engagement, zelf beslissen hoe, wat, waar en wanneer. En daarin flexibel mogen zijn, zelfs last-minute. Onze tools en communicatie moeten daaraan aangepast zijn.

De coronacrisis toonde een opportuniteit voor alle sectoren waar vrijwilligers nodig zijn. Dus we moeten ons afvragen: hoe kunnen we tijdelijke vrijwillige engagementen een plaats geven in het

jeugdwerk en andere werkingen? Er staan nog zoveel meer mensen klaar die iets willen doen, weet ik nu. Ze willen geen wekelijks of maandelijks engagement, maar ze willen wel tijd en energie geven voor een afgebakende vraag. En ook die beperkte inzet doet er echt toe.

Meer weten over de verschillende soorten engagementen bij Rode Kruis? Ga naar [de website](#) of contacteer Liesl op Liesl.Keymolen@rodekruis.be.